

ZAPISNIK

sa 21. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore,
održane 18. juna 2018. godine

Sjednica je počela u 10 sati i 5 minuta.

Sjednici je predsjedavao dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi Odbora: dr Suad Numanović, Mirsad Murić, mr Mihailo Anđušić, dr Nedžad Drešević i poslanik Danijel Živković, zamjena članice Odbora Nade Drobnjak, u skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali: Muhamed Gjokaj, predsjednik Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Mirjana Volkov, rukovodilac Odsjeka za predmete i prigovore u oblasti zaštite ličnih podataka u Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i Biljana Božić, rukovodilac Odsjeka za slobodan pristup informacijama u Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Sjednici je, u skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovao Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava i pravde u NVO „Građanska alijansa“.

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

- Usvajanje Zapisnika sa 20. sjednice Odbora, održane 13. juna 2018. godine -

1. IZVJEŠTAJ O STANJU ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA I STANJU U OBLASTI PRISTUPA INFORMACIJAMA ZA 2017. GODINU, koji je Skupštini Crne Gore podnijela Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama I

2. TEKUĆA PITANJA.

Zapisnik sa 20. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode, održane 13. juna 2018. godine usvojen je jednoglasno, bez primjedbi.

PRVA TAČKA- IZVJEŠTAJ O STANJU ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA I STANJU U OBLASTI PRISTUPA INFORMACIJAMA ZA 2017. GODINU, koji je Skupštini Crne Gore podnijela Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama

Uvodno obrazloženje Izvještaja o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017. godinu dao je predsjednik Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Muhamed Gjokaj.

Saopštio je da je Izvještaj za 2017. godinu najbolji od osnivanja Agencije i da je ponosan na tu činjenicu. Naglasio je da su u dijelu zaštite ličnih podataka u 2017. godini uspjeli da ispoštuju sve rokove kada su u pitanju zahtjevi za zaštitu prava, dali su adekvatna mišljenja na relevantne zakone, posebno na Zakon o biračkom spisku, izvršili oko 117 nadzora, donijeli

veliki broj rješenja i kontinuirano davali saglasnosti na zahtjeve za uvođenje video nadzora. Istakao je da je Ministarstvo unutrašnjih poslova formiralo Radnu grupu za izradu novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti radi usaglašavanja sa Opštom uredbom o zaštiti ličnih podataka, jednim od najkompleksnijih propisa usvojenih na nivou Evropske unije, za šta su zahtijevali podršku od zemalja EU zbog čega se nada da će do kraja 2019. godine ovu obavezu realizovati. Podsjetio je da je 2017. godine izmijenjen Zakon o zaštiti podataka o ličnosti u dijelu koji se odnosi na video nadzor javnih površina, ističući da i u samom Savjetu Agencije postoje različiti pravni stavovi gdje dva člana Savjeta zastupaju stav da ne treba snimati javne površine, dok je Predsjednik Savjeta mišljenja da se mogu snimati, ali uz jasno i striktno poštovanje propisa i kontrolu od strane Agencije. Smatra da treba imati u vidu da živimo u svijetu modernih tehnologija i zagovornik je snimanja javnih površina, jer takvi primjeri postoje u drugim državama, poput Engleske koja ima tzv. street view (snimanje ulica).

U dijelu koji se odnosi na slobodan pristup informacijama, predsjednik Savjeta Agencije Muhamed Gjokaj je obavijestio da je Agencija koja je u prošloj godini donijela 3880 odluka svjetski rekorder, jer ih je toliko bilo u prve tri godine rada. Naveo je da postoji veliki broj inicijativa za podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka protiv odgovornih lica u državnim organima zbog nedostavljanja traženih informacija Savjetu Agencije. Ukazao je na veliku uspješnost Agencije pred Upravnim sudom koji je potvrdio preko 90% njihovih odluka, a u prethodnim, početnim godinama rada Agencije, takvo stanje nije bilo. Pohvale za rad dobili su i od Poverenika za informacije od javnog značaja Republike Srbije prilikom njegove posjete Agenciji. Gjokaj je istakao da nije saglasan sa navodima da je Agencija „zarobljena“, jer je 2017. godina bila veoma uspješna za njih.

Predsjednik Savjeta Agencije je naglasio da je od sredine 2016. godine prisutan fenomen zloupotrebe slobodnog pristupa informacijama, za koji su advokati pronašli najbolji mogući način da poharaju budžet države i apelovao na poslanike za što hitnijim izmjenama Zakona o slobodnom pristupu informacijama, kako bi se usaglasio sa drugim sistemskim zakonima. Takođe, potrebno je zloupotrebu prava na slobodan pristup informacijama definisati po modelu evropskih zemalja, kao i troškove postupka kako bi se blokirala mogućnost advokatima da koriste manjkavosti ovog Zakona i nanose ogromne troškove državnom budžetu. U posljednje vrijeme MANS, ali i fizička lica koja su u saznanju da se dobro može zaraditi preko Zakona o slobodnom pristupu informacijama, sve češće podnose zahtjeve za dobijanje informacija koje zapravo nijesu od javnog značaja. Primjera radi, jedno lice je podnijelo čak 1800 zahtjeva kojima ne traži informacije od javnog značaja, već korišćenje sale u školi. Takvo djelovanje nanosi štetu subjektima koji zaista žele da dobiju informacije od javnog značaja, ali zbog velikog broja predmeta ne postoji mogućnost da im se blagovremeno odgovori. Ocijenio je da je Zakonom o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja Republike Srbije kao jednim od najboljih u svijetu, definisana zloupotreba prava na slobodan pristup informacijama.

Predsjednik Savjeta Agencije Muhamed Gjokaj je prokomentarisao i navode iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori koji se odnose na Agenciju, navodeći da je stanje bolje, nego ono prikazano u Izvještaju, jer su u Agenciji realizovali većinu mjera i preporuka koje su im upućene, o čemu je na sastanku informisao predstavnike Evropske komisije. Istakao je da su realizovali brojne projekte i edukacije. Najavio je početak Twinning projekta vrijednog oko milion eura koji će trajati narednih pet godina. Takođe, rade i na drugom projektu koji se odnosi na slobodan pristup informacijama u okviru kojeg će im hrvatski službenici pomoći u analizi Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Pripremaju IPA projekat koji će se odnositi na primjenu Opšte uredbe o zaštiti ličnih podataka. Imaju dobru saradnju sa srodnim institucijama u zemljama regiona i planiraju njen nastavak.

U raspravi su učestvovali: predsjednik Odbora dr Halil Duković, član Odbora mr Mihailo Anđušić i predsjednik Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Muhamed Gjokaj.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je informisao članove Odbora da je predstavnica Ministarstva unutrašnjih poslova, načelnica Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama Zora Čizmović obavijestila da zbog objektivnih razloga nije u mogućnosti da učestvuje na sjednici. Takođe, informisala je da je MUP formirao Radnu grupu za izradu novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, čiji članovi su i predstavnici Agencije Muhamed Gjokaj i Aleksa Ivanović.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je obavijestio članove Odbora da su mu članovi Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Radenko Lacmanović i Aleksa Ivanović uputili Dopis kojim zahtijevaju da im Predsjednik omogući prisustvo ovoj sjednici. Informisao je da im nije uputio odgovor, jer nije u njegovoj nadležnosti da određuje ko će u ime Agencije prisustvovati sjednici Odbora, niti želi da se miješa u nadležnosti Savjeta Agencije. Saziv za sjednice Odbora se upućuje rukovodiocima institucija koji odlučuju ko će u ime institucije učestvovati na sjednici. Na taj način je Saziv za 21. sjednicu Odbora upućen Predsjedniku Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Predsjednik Duković je saopštio da je Evropska komisija u svom Izvještaju o Crnoj Gori prepoznala ostvareni napredak u ovoj oblasti, ali i ukazala na potrebu daljeg jačanja administrativnih kapaciteta Agencije.

Član Odbora mr Mihailo Anđušić je ocijenio da je Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017. godinu najbolji do sada, sa preglednim, detaljnim i analitičnim statističkim podacima koji su veoma sistematično prikazani. Ocjenjuje da je stanje u ovoj oblasti iz godine u godinu sve bolje. Mišljenja je da skupštinski odbori u svom radu i u komunikaciji sa organima izvršne vlasti treba da budu na raspolaganju Agenciji kako bi se zajednički doprinijelo rješavanju ukazanih problema. Smatra da dužnu pažnju treba posvetiti navodima iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori, a posebno iznesenim kritikama kako bi se njihovom realizacijom jačali kapaciteti institucije i doprinijelo daljem poboljšanju stanja.

Predsjednik Savjeta Agencije Muhamed Gjokaj je još jednom apelovao na poslanike da se u što kraćem roku izmijeni Zakon o slobodnom pristupu informacijama, uz podsjećanje da i nevladine organizacije zahtijevaju izmjene ovog Zakona. U prethodne tri godine, uočio je da ovaj Zakon ima određene nedostatke, ali smatra da advokati, shodno svojoj etici, ne bi trebalo iste da zloupotrebljavaju.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković smatra da postojeće zloupotrebe Zakona o slobodnom pristupu informacijama mogu biti podsticaj da se u kraćem roku pristupi izmjenama Zakona kojim će biti riješeni problemi sa kojima se suočavamo u implementaciji sadašnjeg zakonskog rješenja.

Odbor je jednoglasno (šest glasova „za“) podržao Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017. godinu.

Nakon rasprave, Odbor je na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnio Skupštini

I Z V J E Š T A J

O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA O STANJU ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA I STANJU U OBLASTI PRISTUPA INFORMACIJAMA ZA 2017. GODINU

1. Prihvata se Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017. godinu.

2. Skupština Crne Gore sa zadovoljstvom konstatuje kontinuirani napredak u oblasti zaštite ličnih podataka koji je postignut nadzorom Agencije, ali i brojnim edukacijama, čime se doprinijelo jačanju svijesti i znanja o važnosti zaštite ličnih podataka i pozdravlja ažurnost u 2017. godini kojom je Agencija uspjela da ispoštuje sve rokove kada su u pitanju zahtjevi za zaštitu prava, da adekvatna mišljenja na relevantne zakone, posebno na Zakon o biračkom spisku, izvrši oko 117 nadzora, donese veliki broj rješenja i kontinuirano daje saglasnosti na zahtjeve za uvođenje video nadzora, o čemu svjedoče podaci sadržani u kvalitetnom, preglednom, analitičnom i sveobuhvatnom Izvještaju o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017. godinu.

3. Skupština izražava zadovoljstvo napretkom ostvarenim u oblasti slobodnog pristupa informacijama. Međutim, organi vlasti u prvostepenom postupku još uvijek ograničavaju pravo na slobodan pristup informacijama, što pokazuje podatak da je od 3.880 žalbi podnesenih Agenciji tokom 2017. godine usvojeno 1.196, zbog čega Skupština smatra da se mora učiniti dodatni napor na proaktivnom objavljivanju informacija u posjedu organa vlasti, čime bi se broj zahtjeva za slobodan pristup informacijama i žalbi smanjio.

4. Skupština ohrabruje Agenciju za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama da preduzme dodatne aktivnosti na jačanju administrativnih kapaciteta i intenzivira obuke službenika radi upoznavanja sa standardima i međunarodnom praksom u oblasti ljudskih prava, čemu treba da doprinese započeti Twinning projekat vrijedan oko milion eura koji će trajati narednih pet godina.

5. Skupština izražava očekivanja da će se formiranjem Radne grupe od strane Ministarstva unutrašnjih poslova za izradu novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti u cilju njegovog usaglašavanja sa Opštom uredbom o zaštiti ličnih podataka 2016/679, kao jednim od najkompleksnijih propisa usvojenih na nivou Evropske unije, ovaj zahtjevan posao završiti do kraja 2019. godine.

6. S obzirom da je Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama u prošloj godini donijela 3.880 odluka u oblasti slobodnog pristupa informacijama, koliko ih je bilo u tri godine njenog početnog djelovanja, čime je postala rekorder i da je od sredine 2016. godine sve prisutniji fenomen zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama od strane nevladinog sektora, u čemu prednjači NVO MANS, ali i fizičkih lica koji saznanjem da se dobro može zaraditi preko Zakona o slobodnom pristupu informacijama sve češćim zahtjevima za dobijanje informacija koje zapravo nijesu od javnog značaja, a nakon toga angažovanjem advokata, ostvaruju značajne troškove državnim budžetu, Skupština smatra neophodnim da se u što kraćem roku izmijeni Zakon o slobodnom pristupu informacijama radi usaglašavanja sa drugim sistemskim zakonima kako bi se blokirala mogućnost navedenim subjektima da korišćenjem manjkavosti ovog Zakona nanose ogromne troškove državnim budžetu. Skupština predlaže da mogućnost zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama i, u vezi s tim, troškove postupka, treba eliminisati utvrđivanjem normi po modelu evropskih zemalja.

7. Iako su u Agenciji ispunili veći dio mjera i preporuka koje su im upućene u Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori i realizovali brojne projekte i edukacije, Skupština smatra da dužnu pažnju treba posvetiti navodima iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori, a posebno iznesenim kritikama kako bi se njihovom realizacijom jačali kapaciteti institucije i doprinijelo daljem poboljšanju stanja, zbog čega skupštinski odbori u svom radu i u komunikaciji sa organima izvršne vlasti treba da budu na raspolaganju Agenciji kako bi se zajednički doprinijelo rješavanju ukazanih problema.

8. Imajući u vidu da je Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama u 2017. godini izvršila samo 18 nadzora nad ministarstvima i nije obuhvatila ostale organe vlasti, praćenjem realizacije prethodno donesenih Zaključaka Skupštine u okviru kontrolne i nadzorne uloge utvrđeno je da je Agencija djelimično realizovala Tačku 9 Zaključka Skupštine iz 2017. godine. S tim u vezi, Skupština smatra neophodnim da Agencija, u skladu sa članom 39 stav 1 tačka 4 Zakona o

slobodnom pristupu informacijama, u većem obimu vrši inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona o slobodnom pristupu informacijama u odnosu na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama i ponovne upotrebe informacija i poziva Agenciju da o istom informiše Skupštinu u Izvještaju za 2018. godinu.

9. Skupština Crne Gore će preko nadležnog Odbora za ljudska prava i slobode, u okviru kontrolne i nadzorne uloge, pratiti realizaciju ovog Zaključka.

10. Skupština će Zaključak dostaviti Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu kulture, Kancelariji za evropske integracije i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori.

DRUGA TAČKA- TEKUĆA PITANJA

U okviru ove tačke Dnevnog reda Predsjednik i članovi Odbora nijesu imali predloge i teme o kojima bi se vodila rasprava.

Sjednica je završena u 10 sati i 30 minuta.

**ZAPISNIK SAČINILA
SEKRETAR ODBORA**
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković